

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Dominica I. Adventus.

3

primò *miseriam* nostram agnoscamus, in quam per tristem Protoplastorum lapsum præcipitati sumus. Deinde quam consolationem adhibere debeamus. Et tertio, in piè vivendo, patienter ferendo, beateque moriendo officium nostrum observemus: Ita Meditationes nostras sic instituemus, ut ex Evangeliiis Dominicalibus discamus:

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegesis.

Regnum meum non est de hoc mundo, ait Servator noster piensissimus, Joh. 18. v. 3. Id statim in ipsa ejus nativitate apparuit, ubi in stabulo & præsepio quievit, quia non erat locus in diversorio, Luc. 2. v. 7. Maximè verò patuit id in ingressu Hierosolymitano, ubi venit tanquam Rex filia Sion, adeò pauper tamen, ut asino mutuo incesserit, ut Evangelium prælestum innuit.

Querela respicit

I. *Discipulorum ablegationem.* Qualis enim Rex est, tales & Legati. Quando aliàs Magnates terreni legationem ablegant, non viles & plebejos adhibent: sed subjecta præcellentissima & experientissima, quò rebus obeundis pares sint, eaque in gratiam Dominorum & emolumentum subditorum cedant.

Verum Rex Regum & Dominus Dominantium, ecce! per pedes ingreditur, & equitaturus, duos Discipulorum mittit in Castellum, è regione Hierosolymorum situm, ut inde sibi asinum mutuo sumant,

His Legatis utebatur, cum Regium suum ingressum celebraturus esset.

Quinam illi fuerint, non indicatur. Verosimile autem est, quemadmodum Marcus indeterminatè scribit, duos ipsum discipulos misisse, ut ipsi agnum Paschalem apparerent, Marc. 14. v. 13. quos Lucas nominatenus exprimit, nempe, Petrum & Johannem, c. 22. v. 8. Ita quoque eosdem ad hanc functionem adhibuisse, quia illos præ aliis sibi commendatos habuit. Quicquid hujus sit, certum prorsus est, fuisse eos viles & simplices, quos à piscaturâ ad Apostolatam evectos in id elegerat, ut essent sibi testes in Hierusalem, & in omni Judæâ & Samariâ, usque ad ultimum terræ, Act. 1. v. 8. Propterea quoque Judæis parum acceptus fuit, qui libentius ejusmodi Regem habuissent, qui superbienti caballo vectus, Hierosolymam auro & argento, velut Salomo olim, implevisset, 1. Reg. 10. v. 27. Ideò clamant ibi: Nolumus hunc regnare super nos, Luc. 19. v. 14.

Equidem in oculis mundanis vilissimum videtur, illum ipsum, quem Deus in V. T. tam magnificè ostentavit, quod Tribus Jacob suscitare, & desolationes Israël convertere debeat, Esa. 49. v. 6. Jer. 33. v. 15. 16. quemque sancti Patriarchæ tam anxio desiderio expectarunt, Hebr. 11. v. 13. quemq; sanctissimi Vates populo Dei per tot secula promiserunt, dum de futura gratiâ prophetarunt, 1. Petr. 1. 10, adeò pauperculum ingredi & homunculis plebejis iisque simplicioribus, Regnum suum adornare. Verùm quando qualitatem hujus Regni inspicimus, quod nimirum non terrenum, terrenâ pompa splendidum, velut Salomonis, 1. Reg. 10. v. 4. sed spirituale regnum

Evangelii & Sacramentorum vinculo ad se alligari curavit, facillè intelligere possumus, vaticinium de Messia esse, qui asinâ Hierosolymam ingressus est, & pullo, filio subjugalis, intellige alternatim, ita ut in via jumenta mutaverit, & montem Oliveti asinâ vectus adscenderit, deinde super pullo equitans, urbem ingressus fuerit.

Id Veteres allegoricè exposuerunt, & per asinam subjugalem populum Judaicum oneribus Mosaicarum ceremoniarum portandis adsuatum: per pullum autem gentium multitudinem, quæ se posthâc Christo obsequentem præbitura sit, figurari crediderunt. Et ut Christus primum super asinâ, deinde super pullo vectus est: ita Judæis primum oportuit dici verbum DEI, postquam verò repulerunt illud, Apostoli ad gentes se converterunt, Act. 13, 46.

Nos hoc ipso in fide nostra confirmamur, quia audimus, Servatorem nostrum illum ipsum esse, quem sancti Vates, imprimis Zacharias filix Sion promiserunt, cum Andrea dicentes: Invenimus Messiam, Joh. 1, 41.

Tertullianus memorat de Paganis quod Christianos in primitiva Ecclesia Asinarios appellarint, in eorumque opprobrium Christi crucifixi imaginem, auribus asininis dedecoratam, passim pinxerunt. Similiter hodierni Judæi inter alia quoque propterea Christum pro Messia agnoscere nolunt, quia super asino equitaverit, qui juxta legem Dei immundus habitus est.

Verum id nos minime offendit. Non enim asinus Messias noster est, sed Christus, qui super asino equitavit.

Cur spectas asinum, cœlestem suspice Regem.

Et Servatori die Osianna tuo. (gem, Dum igitur Servator noster non mulo ut olim honoratiores, Jud. 5, 10. sed asina subjugali in ingressu suo Hierosolytitanæ usus est, agnoscamus hinc, esse eum promissum mundi Messiam, qui onus peccatorum nostrorum in se suscipere, & in montem Golgathæ portare debuerit, Esa. 53, 4. Joh. 1, 29. Hoc si sciamus, sufficit ad cognitionem Messix nostri, in quâ vita æterna consistit, Joh. 17, 3.

III. *Vulgi stipationem.* Quando Magnates terreni ingressum suum celebrant plerumque Procerum & Purpuratorum, nec non militum armatorum catervâ stipati sunt. Verum ejusmodi pompa Servator noster non delectatur. Equum quidem fuisset, ut Sacerdotum & Scribarum Hierosolymitanorum turba Christo obviam processisset, sed factus eorum id non permisit. Iedò simplices hi Piscatores, & alii ex vulgò homunculi vicem eorum subire, & regium ejus ingressum exornare tenentur, quibus multi pueri & puellæ se adjungunt, asinum circumsaltantes, ejusque adventum concentu suo gratulantes, Matth. 21, 15. Hæc puerorum societas vel maxime Domino probatur, qui per laetam eorum fidem, & orationem balbutientem destruit inimicum & satellites ejus, Psal. 8, 3.

Hæc idea Ecclesiæ est, ubi non exterior pompa, sed interior fides respicitur, illa tanquam ornatus spiritualis, soli Deo nota est, qui corda & renes scrutatur, Jer. 17, 10. & agnoscit omnem operam hominis, Sir. 15, 20.

Hæc

Hæc nostra cōsolatio fit, quando impii in mundo florēt, Pl. 73, 5. quod Deus suos cognoscat, 2. Tim. 2, 19. ne unquam à Christo abstrahamur: Veniet aliquando tempus, ubi apparebit, quid sit inter justum & impium, Mal. 3, 18. Quin & nos Servator, tanquam Paradisi exules, quales propter peccata sumus, simul secum introduxit, ut jam cives Sanctorum & domestici Dei simus, Eph. 2, 19. Et quando hîc in tempore gratiæ per verbum & sacramenta illi copulamur, tandem aliquando in Hierosolymam cœlestem introducet nos, ubi cum eo semper erimus, 1. Thess. 4, 17.

Secundo.

Digrediemur nunc ad secundam partē, triplicem Medelam ex Evangelio meditaturi, quæ sunt

1. Ex Christi Omniscientiâ. Eminus enim asinam videt, & novit locum, ubi alligata est, novit, quod pullum penes se habeat, novit, neminem unquam hominum super eâ sedisse, ut Lucas addit, c. 19. v. 30.

Hæc luculenta sunt argumenta, Regem hunc nostrum Dominum omniscium esse, à cujus oculis nihil quicquam absconditum est, Sir. 40. v. 24. sed omnia aperta sunt, Hebr. 4, v. 13. Videt laborem & afflictionem nostram, Psal. 10. v. 14. numerat fugam nostram, Psal. 56. v. 9. novit sermones nostros in linguâ, Psal. 139. v. 4. novit gemitus & desideria nostra, Psal. 38. v. 10. novit opera nostra, & ubi habitemus, Apoc. 2. v. 13.

Ita vidit Israëlitas in Ægypto pressos, Exod. 3, v. 7. Josephum in carceratum, Gen. 39. v. 2. Eliam in exilio, 1. Reg. 19. v. 4. seqq.

aliosque, quos compendii ergò hæc vice adducere nolumus.

Ex his paucis verò satis apparet, quod pios suos Deus orphanos non derelicturus, Joh. 14. v. 18. sed ubique cum illis in tribulatione futurus sit, Psal. 91. v. 15. quo videant justitiam ejus, Mich. 7. v. 9.

Christus vidit asinam alligatam. Ita noli dubitare, si forte catenis vinctus sis ut Petrus, Act. 12. v. 6. aut Satanus alligavit te spiritu morbi, ut filiam illam Abrahamæ, Luc. 13. v. 16. aut tantis malis involutus es, ut nescias, quid agere debeas, ut Rex Josaphat, 2 Chron. 20. v. 13. quin Jesus tuus omnia conspiciat, & sicut semper fidelis fuit in promissionibus suis, ita neque te fallat, sed tempestive auxilio suo tibi aderit, teque liberabit ab omni opere malo, 2. Tim. 4. v. 18. aut per mortem dissolvat, & ad se trahet, quod multo magis melius, Phil. 1. v. 23.

Vidit asinam pullum secum habuisse. Ita magis te liberosque tuos, quibus te donavit, respiciet. Ecce, oculi Domini super metuentes eum, Psal. 33. v. 17. 18.

Vidit, quod nullus unquam hominum super asina sederat. Ita optime ille vires nostras cognoscit.

-- Quid valeant humeri, quid ferre recusent.

Hinc neminem tentari patitur, super id quod potest, 1. Cor. 10. v. 13.

Hæc consolatio tua esto, mi Christiane, quando angustiis & calamitatibus immersus es, nec dubita quin totam tuam miseriam Servator tuus perspiciat. Ardentibus itaque precibus ad eum converte te, & sollicita eum, & exaudiet, & eripiet te, Psal. 145.